

# GORICA

(Zjutranje izdanje).

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako padena ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

## Volilna reforma zagotovljena.

Vendar enkrat! Zapreko za zapreko so stavljali v odseku volilni preosnovi njeni nasprotniki. Njenim prijateljem pa se je posrečilo premagati vse težkoče. Zadnja, a najnevarnejša kriza pa je nastala, ko so Nemci v svoji brezmejni vladodrželnosti hoteli si zagotoviti krivično svoje posebno stanje z dvetretjinsko večino. Kakor hitro bi bila sklenjena dvetretjinska večina, bi bilo jako težavno v doglednem času izpremeniti sedanje v mnogih ozirih krivične in Nemcem na ljubo razdeljene volilne okraje. Vse slovanske stranke razun Poljakov so se temu namenu najodločnejše uprle. Volilna preosnova je bila v nevarnosti. Vlada je začela s kompromisi. Predlagala je, naj bo navzočih pri izpremembi volilnih okrajev gotovo število poslancev. Nemci so zahtevali, naj bo navzočih 360 poslancev, Čehi pa so jih zahtevali le 340. Vlada je posredovala in predlagala navzočnost 344 članov, sčimur pa ni bila zadovoljna nobena stranka. Preteklo sredo je sklical ministrski predsednik pl. Beck sejo klubovih načelnikov. Uspeh tega posvetovanja je bil kompromisni predlog krščanskega socialca dr. Gessmanna, ki je predlagal, da bodi pri sklepanju o izpremembi navzočih 343 poslancev, izvzemši člane vlade, predsedništva in zapisnikarjev, vrhu tega mora biti navzočih vsaj polovica poslancev iz one dežele, v kateri se ima izpremeniti kak volilni okraj, kar je očitno galskim Poljakom v korist.

Dr. Gessmannov predlog je bil sprejet v četrtek z 32 glasovi proti 12. Štirje poslanci se glasovanja niso udeležili. Za predlog so glasovali brez izjeme vsi odkriti in pravi zagovorniki volilne preosnove, medtem ko so se njeni nasprotniki ali glasovanju odtegnili, ali pa — med njimi tudi Gabrščekov vredni prijatelj dr. Tavčar — glasovali proti volilni preosnovi. Po tritedenski nevarni krizi je volilna reforma torej rešena. Za to sta si poleg krščanskega socialca dr. Gessmanna pridobila največ zaslug češki poslanec dr. Kramař in pa dr. Susteršič.

Sklep, ki je bil v četrtek storjen v

LISTEK.

## Razdejanje.

Povest iz doline. Pastuškin.  
(Dalje).

„Ti ubogi Peter!“ izdihne mati na koncu. „To pokažeš gospodu župniku“.

„Da, da, najbolje bo tako“ potrdi Marička in čita pismo z rosnimi očmi še enkrat bolj zase.

Medtem je tudi mati pripravila kavo in obe sta odšli zopet k gostom, da jih poslužita. Po popolnoči jih je začelo mnogo odhajati, samo norostna mladina, ta je ostala do dneva in se zabavala še bolj rasposajeno kakor prej. Marička pa je ostala vedno resna in žalostna, tudi sredi smeha in veselja in moker njen pogled je tičal skoro neprestano na belem preginjalu.

Proti jutru pa so se razšli vsi, tudi mladina.

Popoldne tistega dne se je vršil pogreb, kakor mnogo takih pogrebov. V glavnih potezah je bil tak, kakor si ga je predstavljala Peter že davno. Stari Goščak je ostal doma v svoji sobi in za

odseku za volilno reformo, je silno važen. Razun par točk manjše važnosti je delo tega odseka končano, obenem pa sklenjena volilna preosnova. Gotovo je, da bo imela volilna preosnova premagati v zbornici še marsikatero oviro in zapreko. Češki radikalci, Rusini, Vsenemci in pa liberalna slovenska trojica — goriškega liberalnega poslanca namreč ni več spravili na Dunaj — bodo začeli z obstrukcijo. Pisana ta družba pa bo prej ali slej kapitulirala in prihodnje volitve za državni zbor se bodo gotovo vršile že po novem volilnem redu. Če ne pojde drugače, bo cesar sam oktroiral nov volilni red.

Sklepi, ki jih je naredil odsek, pridejo torej še pred zbornico, ki jim gotovo v bistvu pritrdi. Naših slovenskih poslancev stvar pa bo, da izkušajo v zbornici popraviti za Slovence neugodne točke. Zaupamo jim, da bodo, kakor vselej storili svojo dolžnost. Nespameten pa je, kdor od ljudi zahteva, kar je nemogoče. Vsakemu političnemu otročaju mora biti vendar jasno, da v sedanjem parlamentu ni možno doseči take volilne reforme, kakoršno bi si želeli. Volilna reforma je za ljudstvo potrebna, ona mu pomore do pravic, ki mu jih privilegiranci doslej niso hoteli dati. Volitve za državni zbor se bodo vršile najbrže prve mesece po novem letu. Tedaj bo sodilo ljudstvo svoje prijatelje in svoje neprijatelje. Vse pa, ki jim je blaginja ljudstva na srcu, pozivijemo: Resno na delo!

## Zlaganje in zaokroževanje zemljišč.

(Dalje.)

Jerumenaste parcele, torej parcele, ki imajo nerazmerno dolžino z ozirom na širino, in parcele z neugodnimi geometričnimi oblikami, kakor n. pr. poševni koti, so v gospodarskem oziru kakor smo že rekli, neokretne in neugodne, ker povzročujejo preveč posestnih mej in otežkočujejo z druge strani obdelovanje, vsled tega tudi povečajo obdelovalne stroške. Pri nepravokotnem zemljišču pa ostane precej zemlje neobdelane, ker ne more, kakor rečeno priti do nje plug.

Splošna oblika zemljišča in selišč je bila torej v sedemdesetih letih taka, kakor nam jo je zgoraj naslikala sta-

krsto sta šli samo mati in Marička. Šli sta, toda sami ništa vedeli, kaj se godi krog njiju in ali je vse to istina ali sen. Posebno Marički, ki je bila nadvse mehkega srca, se je zdela ta pot strašno huda, da se ne da popisati. Pomislite le ob grobu ni Marička niti jokala več, kajti solz ji je zmanjkalo.

VII.

Čuj, koraki votli po hodniki,  
kjer ječé in hirajo jetniki.

Krilan.

Da se razumemo — Joži je bilo v ječi strašno dolgčas. Kako tudi ne! Pomislite le človek krepak, delaven in marljiv — pa brez dela, brez opravila. To je bila za Jožo kazen hujša od vsake druge, ki bi ga mogla zadeti.

Vendar — čas hiti, vedno enakomerno, vedno svoj navadni korak, ne da bi kje počival, ne da bi se kje odahnil, vstrajno, neprestano kakor voda. In še bolj. Tako je hitel tudi tedaj, ko si je domneval Joža v temnici, da se je začela že neskončna večnost, zakaj konec njegovega zapora se mu je zdel tako neizmerno daleč, da je videl samo nerazložno meglo ondi, kjer je vedel, da

tistika. Da bi se bile razmere od tedaj izboljšale, tega ne more pač nikdo trditi, ako le nekoliko pomisli na glavne vzroke razkosavanja zemljišč: podedovanje, zadolževanje in prisilna prodaja zemljišč.

Ako pa vzamemo iz zgoraj povedanega v ozir samo podatke za Primorsko, katere del je tudi goriška dežela, tedaj vidimo, da ima ta 100% občin z zemljišči nepravilnih geometričnih oblik. In pri takih razmerah je izjavil goriški deželni zbor, da arondacije in komasacije na Goriškem niso potrebne, ker ni tam za to dovoljnih razmer! Celokar karikature zakonov, kakor oni proti vrabeem, se tu razpravljajo; resna, važna agrarno-reformna vprašanja se pa omalovažujejo ali pa celo ignorirajo!

Sedanja razdelitev zemljišč je, v kolikor smo mogli torej spoznati iz tega kar se je doslej povedalo, neracionalna, za intenzivnejše obdelovanje neugodna. Oblika take razdelitve je prešla na nas deloma iz prejšnjih dob, ko so vladali popolnoma drugačni pravni in gospodarski nazori, deloma je pa posledica zakonov iz pomarne liberalne dobe. Da je razdelitev zemljišč res neracionalna je mogoče spoznati najbolj iz sledečih dejstev:

1. Zemljišča ne tvorijo enotnega, zaokrožnega kompleksa, nego so raztresena po celi občini, mnogokrat celo po sosednjih občinah, in sicer v velikem številu večjih ali manjših parcel, ki niso v nikaki mejsebojni zvezi.

2. Posestvo obstoji torej iz velikega števila parcel. Veliko število parcel pa pomažuje obseg posestva, tedaj tudi posestnih mej. Ker pa ne tvorijo meje matematične črte, nego obstojijo iz prilično 30 cm širokih brazd ali griv, gre že za meje precejšen del zemljiščne površine v zgubo. Kolikor več je parcel, toliko več je potu in voženj, toliko več izgube na času in na obdelovalni glavnici.

3. Veliko število v mešanilegi se nahajajočih zemljišč povzroča tudi različno, včasih zelo občutno oddaljenost posameznih zemljiščnih komadov med seboj in med gospodarskim domom. Posledica tega so zopet mnoge polji in vožnje, ki bi pri skupnosti posestva odpadle, mnogo večja izguba na času in na obdelovalni glavnici, vsled tega je tudi onemogočeno potrebno nadzorovanje in racionalno intenzivnejše obdelovanje.

4. Prosti dostop je mnogokrat tudi onemogočen do takih parcel, ki so razkosane na mnogo malih

bi ga moral zagledati, in tako se mu je rodila sčasoma skoro v obup tirajoča misel, da konca sploh ni in ga ne bo nikdar, nikdar... Da je vsklila v njegov duši taka strašanska misel, je pripomogla seveda tudi zavest, da je nedolžen, in mnogokrat bi si bil malodane dejal v srcu: „Ne, Bog ni pravičen. On je videl in vedel, da sem nedolžen, in vendar je dopustil, da so me obsojili in zaprli“ Vendar vsakokrat se je zavedel še pravočasno in pred oči mu je stopila mati:

„Ali mu odpuščaš, Joža?“

„Odpuščam!“

„No torej“, je premišljal Joža dalje, „ako se mu odpusti, pa sem mu — in mir besedi!“

„In medtem je čas seveda hitel in mineval od dne do dne in ginil je rok treh let kakor pomladanski sneg pod vročim pritiskom toplih solčnih pramenov, počasi sicer, zakaj ono solnce, ki je topilo triletni rok, ono solnce je bilo nekam medlo in ne preveč vroče seveda, topilo ga je pa vendarle.

In na tak način so minula slednjič tri leta.

kosov in so raztresene po celi občini. Veliko število parcel, smo rekli, povzroča povečani obseg mej, poleg tega pa zahteva tudi povečano število voznihi poti in poljskih stez, torej zopet izgubo na zemlji, ki bi drugače pripadala obdelovanju. Navzlic temu pa ni vedno mogoče urediti parcele tako, da bi ležale ob poti ali stezi, in ki bi imele tako neoviran pristop. V takem slučaju je pristop mogoč edino le preko zemljišča sosedu na podlagi služnostne pravice. Služnostna pravica sicer dovoljuje dostop preko zemljišča tuje lastnine, pa le tedaj, ko ni na tem tujem zemljišču katelega si bodi pridelka. Lastnik zemljišča, obdanega s tujo lastnino, se mora vsled tega pri obdelovanju ravnati po sosedu. Ko ta orje, mora tudi on orati, ko sosed seje, tudi on sejati, ko sosed žanje tudi on žeti. Ako sosed seje žito, mora tudi on sejati žito, ker sme do svojega zemljišča le tedaj, ko ni na sosednem nobenega pridelka. Zato povzroča nedostopnost zemljišč obdelovalno odvisnost, zato ovira neodvisno in primerno vporabo zemljišča in onemogočuje intenzivnejše gospodarstvo

Take razmere, ki ne škodujejo samo posameznemu kmetovalcu, nego plodovitosti in ekonomični sili kmetovalstva sploh, se dajo odpraviti le z obširnimi in obveznimi agrarnimi reformami. Agrarne reforme se pa dajo izvesti edino le zakonodajnim putem. Današnje razmere so povzročila pravna in gospodarska načela prejšnjih vekov, osobito pa pridobitve devetnajstega stoletja, največ svobodne razpoložljivosti zemljišč. Najnovjši čas pa presoja in uvaja agrarne reforme na podstavi skupnostne socialne ideje. (Dalje pride.)

## Dopisi.

**Iz Vrtojbe.** — Pretečeno nedeljo imel se je vršiti tu, kakor je bilo naznanjeno v listih, občni zbor „Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“. Žalibog zanimanje za tako prekorsno društvo je v naši vasi jako „kilavo“. Pri občnem zboru je bila udeležba prav majhna, na prste bi lahko vse seštel, zato se je zborovanje odložilo na prih. nedeljo.

V začetku, ko se je društvo ustanovilo, smo mislili, da bode v naši dokaj narodni vasi lepo uspevalo, a uspeha vidimo boro malo. Kaj je temu krivo — ne vem. Udje tega društva so večinoma taki, ki niti ne vedo, kak namen

Prišel je jetničar nekega popoldne ključ je zaskripal v težkih trdnih vratih in Joža je dvignil glavo. Mislil je, da je prišla morda zopet mati in niti oddaleč ni mislil še na prostost, ker si je domišljjal čisto živo, da bo trajala njegova ječa na večne čase.

„Prosti ste!“ spregovori jetničar.

Joža ni odgovoril, ampak pogledal ga s temnimi pogledom, v katerem je čital jetničar razločno vse, kar mu je, hotel reči Joža: „Kaj se šališ, človeče? Mari bi me pustilo pri miru, mesto da me še dražiš in se mi rogaš v naročji“.

„Jože Poljak, vi ste prosti!“ ponovi jetničar z vso svojo resnobo, kar je je imel — in imel je je dokaj.

„Ali res?“ se oglasi zdaj Joža z glasom, ki je razodeval dokaj več vere v jetničarjeve besede kakor prejšnji pogled.

„Da“, odvrne jetničar z istim resnim mirom kakor prej.

(Dalje pride.)

ima podružnica, zato jih tudi ni ob takih prilikah ne blizu, ne poleg, dočim bi morali sami, kot zavedni Slovenci nabirati v ta nanem male doneske pri vsaki lepi priliki, bodisi v veseli družbi, bodisi pri veselicah ali kjerkolisibodi. Ta denar naj bi se potem oddal gosp. denarničarju in ta že ve, kam ga ima obrniti.

Za podružnico bi bilo velike koristi, ako bi priredila sedaj na zimo, ko so dolgi in pusti večeri, kak zabaven večer z eno ali dvema igrama, šaljivo loterijo srečkanjem itd., to bi tudi mnogo prineslo. — Tega smo pričakovali že lansko leto, a zaman. — Saj je nekaj mladeničev v naši vasi, ki bi — jaz mislim — za tako narodno stvar pri sličnih prireditvah radevolje mnogo pripomogli. Od takih prireditev sme podružnica še največ pričakovati. Svetoval bi tudi, naj bi društvo ob takih prilikah se tudi spomnilo našega „Šolskega Doma“ v Gorici, ki ima isto nalogo, kakor družba sv. C. in M. v Ljubljani. Najbolje bi bilo, kar je dohodkov, oddati vsakemu polovico.

Zatorej rojaki, na delo za našo mladino, na kateri leži bodočnost našega naroda! Ne bodimo zaspani in ne držimo rok križem, med tem, ko vidimo tujce — naše najzagrizenejše nasprotnike — tako zvesto delovati za svoj narod. Naša dolžnost je, da naš mili jezik tu ob meji ne samo ščitimo in branimo, ampak ga tudi širimo. Zato pa, ne spimo narodnega spanja, marveč pomagajmo po naši moči onim društvom, ki zidajo ob meji, močne jezove proti navalom naših narodnih sovražnikov.

Z. G.

Iz okolice. — V „Soči“ od pretekle srede zdihuje neki dopisnik iz okolice, da se prestrogo postopa s ponočnimi razgrajči, ter toči mačje solze, ker je c. kr. okr. glavarstvo (na miglje župana, kakor on pravi) obsodilo 8 mladeničev v zapor radi motenja ponočnega miru — in še radi nekaj drugega, dostavimo mi. V sobotni številki „Soče“ se pa sklicuje neki dopisnik — sedaj iz Gorice na prej omenjeni dopis, ter pravi, da je župan kaznoval te mladeniče, ker mu nočejo kopati vinograda i. t. d. Ker pa „Soča“ prav lepo molči, kateri župan je ta, si dovolj jemo pozivljati „Sočo“, naj pove ime dotične občine, ozir. župana, da bo lahko nastopil drugo pot proti takim lažnjivim poročilom, ki nimajo drugega namena, kakor neljube osebe javno sramotiti Torej „Soča“ odgovori!!

## Politični pregled.

Odsek za volilno reformo.

Odsek za volilno reformo je v soboto nadaljeval debato o avtonomiji. Nameravalo se je že izvršiti glasovanje, a ker je še mnogo govorkov naznanjenih in ker nekaj poslancev ni na Dunaju, se vrši glasovanje še-le v začetku tega tedna. Za referenta zakonskega načrta o volilni reformi v zbornico izvoli odsek skoro gotovo dr. Löckerja. 26. t. m. je odsek razpravljal o predlogu o avtonomiji poslanca Starzinskega. Nemške stranke so mu nasprotno. Predlog najbrž ne bo dolgo ustavljen dela odsekov, ki bo kmalu končan. — Italijani so vložili manjšinski predlog glede izpremembe volilnih okrožij na Tirolskem.

Včeraj popoldne je imel odsek za volilno reformo zopet sejo. Ministerski predsednik Beck je izjavil, da bo vlada v odseku in v zbornici delala na to, da bo zastopstvo v delegacijah zasigurano tudi nemškim manjšinam na Češkem in Moravskem. Dr. Šušteršič je zahteval, da potem morajo dobiti zastopnika v delegacijah tudi štajerski Slovenci. Tozadevni Pergaltov predlog je bil odklonjen. Prihodnja seja bo v sredo. Razpravljalo se bo o volilni svobodi.

Delegacije.

„Neue Fr. Presse“ piše, da bodo delegacije sklicane na 27. novembra.

Izpremembe v ministrstvu.

Na mesto odstopivšega vojnega ministra pl. Pitreicha je imenovan dosedanji domobranski minister Schö-

naich, ki je izjavil, da je neobhodno potrebno zvišanje števila vojaških novincev. Torej bo imel tudi on z Madjari dosti dela. Domobranski minister je postal dosedanji poveljnik v Jožefovem Julij Latšcher.

Novi minister za unanje stvari Aerenthal pojde v Berlin obiskat državnega kancelarja kneza Bülova, potem ko izroči v Petrokrada svoje odpozvalno pismo. Potovanje bo trajalo 10 dni.

Šef avstrijskega generalnega štaba.

Dobro informirani vojaški krogi trdijo, da bo Beckov naslednik divizionar 8. pehotne divizije v Inomostu, F. M. L. Franc Konrad, pl. Hötendorf. Hötendorf sodeluje pri mnogih vojaških strokovnih listih in je izvedel mnogo reform v 14. armadnem zboru. Hötendorfa posebno zaupa prestolonaslednik.

Novo korno poveljstvo v Ljubljani.

„Poljska korespondenca“ poroča, da bo armadni zbor v Orzemyslu v Galiciji v drugi polovici leta 1908 gotovo prestavljen v Ljubljano. Vojaška uprava se že pogaja s prevoznimi podjetji, ki bodo oskrbeli preselitev.

Slovenci proti trgovinskemu ministru dr. Fortu.

Slovenski poslanci nameravajo akcijo proti trgovinskemu ministru dr. Fortu, ker na slovenskih poštah uradih namešča Nemce. Tako poroča češki agrarni list.

Zakon o zavarovanju privatnih uradnikov v gosposki zbornici.

Komisija gosposke zbornice, ki je proučevala zakon o zavarovanju privatnih uradnikov, ga je sklenila gosposki zbornici predložiti tako, kakor ga je sklenila poslanska zbornica. Med poslansko in gosposko zbornico, ki je prvi zakon že enkrat vrnila, nekoliko izpremenjen, vlada sedaj glede zakona le ena diferenca: poslanska zbornica vstraja na stališču, da bodi minimalna meja plače, ki daje pravico do zavarovanja, 600 K, dočim se je gosposka zbornica izrekla za 900 K. Sedaj pa se bo tudi gosposka zbornica na predlog komisije odločila za 600 K.

Madjari proti podržavljenju Južne železnice.

Ker bo pri nagodbenih pogajanjih o podržavljenju Južne železnice igralo važno vlogo, so se madžarski časopisi začeli baviti s tem vprašanjem. „Pesti Naplo“ piše, da zahtevajo interesi Ogrske, da se ogrski delegati odločno upro podržavljenju, ker se je bati, da bi na avstrijskih progah podržavljene Južne železnice avstrijska vlada uvedla take tarife, ki bi Ogrski onemogočali izvoz surovin na Tirolsko, v Švico, Francijo in Italijo. Ogrska sme privoliti v podržavljenje le tedaj, ako se ogrski vladi zametja za večne čase odločujoča beseda pri določanju tarifov.

Zopet kriza na Ogrskem.

Na Ogrskem zopet obetajo krizo. Cesarjevo pismo, ki ga je pisal bivšemu vojnemu ministru Pietreihu, je Madjare zelo razburilo. Cesar namreč v pismu povdarja, da je nujno potreba zvišati število vojaških novincev. Nadalje je Madjare silno vznemljila izjava novega vojnega ministra, da bo z vsilo silo delal na to, da izvede, česar Pitreich ni mogel, in da doseže zvišanje števila vojaških novincev. Madjari pravijo, da se Schönaich zelo moti, ako tako misli, obljubujejo mu, da mu bodo juho občutno zasolili. Ogrji načeloma še vedno stoje na stališču, da brez narodnostnih koncesij ne dovolijo nobene vojaške zahteve. Vedno še upajo, da bodo izsilili cesarju mažarski poveljni jezik. Koncem preteklega tedna so začele krožiti govorce, da odstopi ogrski min. predsednik Weckerle. Ta vest še ni potrjena. Ta teden odputuje Schönaich v Budimpešto, da pregovori vodje madjarske koalicije. Ti mu bodo skoro gotovo zopet izsilili kako koncesijo.

Razmerje med Avstrijo in Italijo.

Resni italijanski listi pišejo, da bo naloga novega avstrijskega ministra za

zunanje zadeve ta, da zabrani vmešavanje Nemčije v avstrijsko-italijanske razmere. Ako pa si misli Avstrija osvojiti del Balkana, potem stopi v veljavo tista določba trozvezne pogodbe, ki v takem slučaju zagotavlja Italiji primerno kompenzacija. Uradna „Tribuna“ priobčuje od Aerenthala, da bo še bolj gojil prijateljstvo do Italije kot njegov prednik.

Prenos Rakoczyjevih smrtnih ostankov.

V ponedeljek zjutraj so dospela v Budimpešto na vztočni kolodvor trupla Frana Rakoczy-ja in njegovih tovrstov. S kolodvora so ob velikem slavju prepeljali krste po praznično okrašenih ulicah, ki so bile gosto napolnjene občinstva v cerkev sv. Štefana. Krsta z ostanki Tekelija je bila prenešana v luteransko cerkev. Spreveda so se udeležili ministri, državni dostojanstveniki, člani obeh zbornic, duhovščina in deputacije številnih županij in društev. Krste so bile izpostavljene v omenjenih cerkvah, kjer se je vršila slovesna služba božja. Državni poslanci in dijaki so delali častno stražo. Zvečer so bile krste zopet po lepo razsvetljenih ulicah prepeljane na vztočni kolodvor, kjer so potem z železnico odšle v Košice, oziroma v Keszmark. Slavnost se je vršila v redu.

Šolski bojkot Poljakov na Pruskem.

Iz Poznanja javljajo, da se med Poljaki čimdalje bolj širi bojkot proti nemškemu pouku veronauka v šolah. V več slučajih so se Poljaki javno uprli učiteljem. V mestu Poznanju se upor omejuje na pismene proteste. Poljski provincijalni listi napovedujejo nadaljevanje štrajka.

Štrajk se je pričel razširjati tudi na zapadno Prusko. Kakor poročajo iz Toruna, so v nekaterih vaseh učenci izjavili v šolah, da so jim doma očetje in materje prepovedali moliti v nemškem jeziku in se učiti veronauka v tem jeziku. V koniškem okrožju je 600 poljskih očetov poslalo preko škofa v Kulmu prošnjo na prusko naučno ministerstvo, da se v šolah uvede pouk v veronauku v poljskem jeziku.

Kakor javljajo iz Poznanja, je prišlo v Šubinu 20. t. m. do hudih škandalov v šoli. Šolske oblasti so odredile, da se ima zapreli vse otroke, ki niso hoteli moliti nemški. Popoldne so očetje otrok udrli v šolske prostore ter so se postavili proti učiteljem. Konečno so očetje izpraznili šolo vzlic temu, da je bila policija poklicana na pomoč. Od sedaj naprej zasede policija vsakikrat šolo, ko bodo otroci morali „sedeti“ radi enacega vzroka.

Nove zastave za srbsko armado.

Srbski polki dobe nove zastave, ki bodo narejene v srbskih narodnih barvah (rudeče-modro-bele) s podobo sv. Andreja, domačega patrona kralja Petra na eni, z državnim orlom na drugi strani. Zastavin trak bo imel kraljev monogram in število dotičnega polka. Stare zastave so še iz srbsko-turških vojn ter jih izroče vojnemu muzeju.

Turška in Črnogora.

Turške oblasti so prepovedale kristijanom v novobazarskem sandžaku nositi črnogorsko obleko. Črnogorska vlada se je radi tega obrnila na portoz noto, v kateri opozarja, da tako postopanje ni pripravno za vzdrževanje mira ob meji.

Kralj Peter pokrovitelj „balkanske razstave“ v Londonu.

Odbor balkanske razstave, ki se odpre bodoče leto v Londonu, je naprosil srbskega kralja Petra, da prevzame pokroviteljstvo razstave. Enaka prošnja je odposlana tudi bolgarskemu in črnogorskemu knezu.

Bojkot Japoncev.

V San Francisku so Američani napovedali bojkot japonskim trgovinam in gostilnam. Japonski poslanik je na to gibanje opozoril ameriško vlado. Gibanje se ni še razširilo v provinco, ker v provinci je manj Japoncev. Stvar ima politiško ofadje.

Korupcija ruske policije.

V procesu proti zvezi delavskih zastopnikov je izjavil zagovornik Grusenberga, da ima pri sebi pismo prej-

šnjega ravnatelja policijskega oddelka in poznejšega guvernerja v Estlandu, Lopuhina, ki 27. junija 1906 obvešča min. predsednika Stotypina, da policija s pomočjo „Črnih sto“, organizira pogrom proti židom in peterburški inteligenci. Policijski uradnik Račkovsky je po naročilu predstojnikov dal tiskati tajne proglose za pogrom v policijskem oddelku in jih izročil ravnatelju „Moskovskih Vjedomosti“, da jih je s pomočjo „ruskih ljudi“ razširjal. — V Peterburgu zboruje prvi trgovinski in industrijski kongres na Ruskem. — V Kalagleju blizu Odese so trije roparji napadli občinski urad ter ukradli nad 20.000 rubljev vrednostnih papirjev. — V južni Rusiji je politična stavka v železniških delavnicah in tovarnah, posebno v Jekatorinoslavu in Nizednje-prosku. Stavkujočih je več deset tisoč.

Kulturni boj na Spanskem.

Kralj je pooblastil vlado, da predloži novi zakon proti kongregacijam kortesom. Odpora konservativcev, posebno pa tudi starega liberalca Montero Riosa se ministri najbolj bojé.

## Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ se plačali predsedništvu: Alfred grof Coronini-Cronberg 10 K; Ivan Braunizer, uradnik v p. 2 K; Anton Koren, trgovec v Gorici 24 K (v zadnjem razkazu je bilo ime spačeno). Mesečnino za september so plačali gospodje v Gorici: Josip Pavletič, kakonik in dekan 2 K; dr. Josip Dermastija, odvetniški koncipijent 1 K; prelat dr. Josip Gabrjevič 3 K; Ivan Kalin, deželni uradnik 2 K; Franc Finšger, okrajni šolski nadzornik 4 K; Mihael Gabrjevič, sodni svetnik 2 K; Janez Kaučič, posestnik 2 M; Anton Skubin, vadnični učitelj v p. 2 K; Franc Kokole, višji davčni uradnik v p. 2 K; Hedžet in Koritnik, trgovec 2 K; Teodor Hribar, poslovodja v „Krojaški zadrugi“ 4 K; Albin Kregau, trgovec 2 K; Josip Cizel, glavni učitelj 2 K; Leopold Bolko, deželni poslanec 10 K; dr. Eran Žigon, profesor bogoslovja 3 K; Franc Čibej, pisarniški vodja 2 K; kavarna Central 2 K; Fran Sivec, vadnični učitelj 2 K; Anton Fras, profesor 4 K; Anton Benigar, nadučitelj v p. 2 K; Anton Breščak, trgovec 2 K; Ivan Rejec, prefekt 2 K; Fron Žnidarič, profesor 3 K; ter gospe in gospodične: Gizela Finšger, šolskega nadzornika 2; Irma Fon, sodnega tajnika 1 K; Štefanija Havel, učiteljica 40 h; Antonija Hrovatin, nadučiteljica 2 K; Karola Kaučič, trgovčeva 2 K; Marija Kopač, trgovčeva 5 K; Milka Klančič, učiteljica 1 K; Berta Pavletič, odvetnikova 2 K; Milena Papež, profesorjeva 1 K; Avgusta Šantel, šolskega svetnika 1 K. Dalje so plačale: Neža Kovačič, služabnica 2 K; gospa Bolko, deželnega poslanca 2 K; gospa Fistravec, profesorjeva 2 K.

Srčna hvala vsem rodoljubnim dobitnikom!

Šolski zdravniki so znani na Nemškem že dlje časa. Pri nas se jih spominja še le dokončni šolski in učni red za obče ljudske šole z dne 29. septembra 1905. Njihova naloga je ogledati si od časa do časa šolske prostore in šolsko mladino ter odrediti, kar je potrebno v zdravstvenem oziru. Šolski in učni red določuje, naj učitelji v vseh stvareh, zadevajajočih zdravje šolskih otrok, vprašajo za svet zdravnika, kateremu je poverjeno paziti na zdravstvene koristi v šoli, in naj podpirajo njegovo delovanje v vsakem oziru. V učnih zavodih društva „Šolski Dom“ v Gorici v „Malem in „Šolskem Domu“ je prevzel mesto šolskega zdravnika brezplačno dr. A. Brecej, praktični zdravnik v Gorici. Od časa do časa bo obiskoval posamezne razrede, ogledoval šolske prostore in otroke ter dajal potrebna navodila. Zdravil bo brezplačno tudi na domu otroke iz družin, ki jih, ki prinesejo priporočilo od svojega učitelja ali učiteljice. Dr. Brecej se je udeležil ortopedičnega tečaja, ki se je bavil izključno z zdravstvenimi zadevami otrok, in ima v tem oziru najnovejše skušnje. Mestni otroci, ki bivajo pogosto v ozkih, zaduhlih prostorih in se ne gibljejo toliko, kolikor bi trebalo za njihov telesni razvoj, potrebujejo zdravniške pomoči in nasvetov veliko bolj ko otroci na kmetih, ki živijo in se gibljejo v svežem zraku ter vežbajo telo v vsakovrstnih skokih in naporih. Čestitamo „Šolskemu Domu“, ki, kakor je na dobrem glasu v poučevanju, bo prvakoval tudi z ozirom na šolskega zdravnika in šolsko zdravstvo. Vsa hvala zdravniku, ki je brezplačno prevzel ta trud.

**Predavanje.** — V nedeljo je predaval v kat. izobraževalnem društvu v Šturiji g. dr. Bre cel j iz Gorice „o Milanu in milanski razstavi.“

**Smrtna kosa.** — V nedeljo ponoči je v Ajdovščini umrla posestnica gospa Ter. B i a n c h i, stara 88 let. N. v m. p.

**„Slovenska Čitalnica“** priredi v soboto 24. novembra običajno jesensko koncertno veselico s plesom. Sodeloval bode vojaški orkester. Peli se bodo zbori ženski, moški in mešani, vokalno in s spremljevanjem s klavirjem in z orkestrom.

**Slovanski koncerti v Gorici.** — Jan. Kubelik koncertuje v Gorici v četrtek 8. novembra v dvorani hotela „Central“. Dne 17. novembra koncertuje v Gorici slavnoznaní Š e v č i k o v v kvartetu iz Prage in sicer v gledališču. Tudi širom sveta znana ruska godba Nadine Slavjanske obišče Gorico 7. januarja prihodnjega leta. Priredila bo le en koncert v dvorani hotela „Central“. Knjigotržec W o k u l a t razprodaja samo nemška vabila. Stem hoče gotovo pokazati, da sploh nemara slovenskega denarja. Temu primerno ga zavednim Slovincem priporočamo.

**„Kšeft“ in Gabršček** sta dve besedi, ki sta nerazdružljivi. Kjer je „kšeft“, tam je Gabršček; kjer je Gabršček, tam je „kšeft“. V zadajo „Sočo“ je spraval skupaj nekaj, kar morda on imenuje polemiko, a je v resnici 54 vrst samih psov, prepisanih iz liberalnega bon-tona. Ker moža dobro poznamo, se ne čudimo, da je v razburjenosti napisal to zmašilo; zabolel ga je namreč žep. Iz cele kolobocije zeva grozen strah pred — bojkotom in pravi, da ga hočemo bojkotirati. Nas sicer silno vesel, da se Gabršček boji našega bojkota, a tega mi še nismo proglasili. Vemo pa, da bi bil bolj občuten zanj bojkot, ki bi ga njemu napovedali mi, ko pa je oni, ki ga je on proglasil nad „Krojasko zadruge“. V celi plohi besed pa ni niti besedice odgovora na ono, kar smo mu očitali. Na laž je postavil „Slovenec“ njegovo trditve čes, da nosi katoliška bukvarna v Ljubljani nemški napis, ko ima v resnici samo slovenski. Gabršček na to ne odgovarja. Prašali smo ga, zakaj ima on trojezične napise na svoji trgovini, ko on sam od vsakega slovenskega trgovca zahteva, da imej samoslovenske napise. Gabršček na to ne odgovarja. On psuje, se boji za svoj žep in se krega z resnico, ker je to njegov najljubši „kšeft“, ki mu je dostej tudi dobro nesel. Pa naj bo uverjen, da homo pred vso goriško slovensko javnostjo očitno dejali tehnično njegovo modrost in delovanje in takrat bo vse skupaj z njegovim žepom vred prelahko najdeno.

**Slovenska trobojnica** je dala v ponedeljek dopoldne v Gorici povod malemu boju med slovenskimi fanti in laško fakinažo. Po Fran Jožefovem tekalšču se je pripeljalo na vozu več fantov ter zavilo v ulico Sv. Klare. Na vozu je vihrala slovenska trobojnica. Laška fakinaža je hotela zastavo strgati z voza, a se ji ni posrečilo. Fantje so bili doma iz Mirna.

**Junak z nožem.** — V nedeljo zvečer sta se vračala sorodnika Zorzut s svojima družinama iz Solkana proti Gorici. Pri villi Ceconi jim prideta nasproti neki Anton Drašček in Anton Belantič. Drašček je ustavlil izletnike in se začel z njimi pripraviti popolnoma brez povoda. Naposled pa zgrabi nož in začne suvati z njim. Nevarno je ranil enega Zorzuta pod levo pazduho v bližino srca, drugega na gornjo ustaico, Belantiča pa na glavo. Drašček je znan kot silovitež in je bil že večkrat kaznovan radi svojega noža. Drašček je bil včeraj aretiran.

**Vročekrvna mlada Italijanka.** — Sedemnajstletna Ana Ciani, doma iz Čedadu v Italiji, je v nedeljo ponoči po plesu pri Gorjupu lahko ranila na glavi s kamnom Ivana Mozetiča iz Renč. Kamnu, ki je bil namenjen nekemu drugemu, je po nesreči zadel Mozetiča. Vzrok najbrže ljubosumnost.

**Nevarna tička pod ključem.** — Dne 8. septembra je bilo ukradenih 60 K nekemu Velikonju iz Ajševice. Mož je pil z dvema neznancema v gostilni pri „Rdeči hiši“ in plačeval za nju. Ko se je opil, sta ga onadva zlikovca izpeljala na prosto, kjer sta mu ukradla denar. Eden od tatov Franc Dugan je bil aretovan že 30. septembra, drugega zlikovca, Andreja Vrabca pa je prišla policija v nedeljo. Tička ne uideta zasluženi kazni.

**Tatvina.** — Sedlarja Rudolf Medvešek, doma iz Deskel, in Franc Padovan iz Gorice sta se včeraj jutraj okrog druge ure vozila po mestu z nekim Jožefom Brumatom, ki sta mu ukradla

srebrno uro uro in verižico. Oba sta prijeta.

**Ogenj v sodnji.** — V noči od sobote na nedeljo okoli 1/2 ure so šli v Ajdovščini nekateri krokajoči gospodje spat. Med potoma so zagledali, kako so razsvetljena okna v gradu, kjer je sodnja. Šli so gledat in videli, da je znotraj ogenj. Alarmirali so hitro gasilno društvo in druge ljudi. V eni uri je bil ogenj pogasjen; a pogorela je večina arhiva in aktov.

**Po odgonu** je bil v soboto odgnan v svojo domovino, v Zader 37-letni krojaški pomočnik Anton Uglešič, ki je bil radi tatvine pri svojem mojstru Poveraju obsojen na 18-mesečno težko ječo. Ker je to nasilen človek, ga je spremljala straža. — Neki 22-letni Černologar Franc, doma iz Idrije, je hodil po gostilnah, kjer je jedel in pil ter odšel, ne da bi kaj plačal. Obsojen je bil na 24 urni zapor ter v soboto dopoldne po odgonu poslan v Idrijo.

**Desetletna vlomilca.** — Dne 21. t. m. je bilo vlomljeno v stanovanje Jožef Abramič v Bosco 11 in ukradenih 28 K gotovine in en zlat prstan. Vlomilca je policija prijela predvčerajšnjim v osebi 10 letnega Leopolda Humerja iz Solkana in 10 letnega Rafaela Spanjola. Mlada vlomilca sta imela vitrihe, s katerimi sta čakala, da je šla Jožefa Abramič z možem na izprehod. Otroka sta ukradeu denar izročila potem doma starišem. Hamer 3 K, Spanjol pa 13 K. Mati dečka Spanjola je včeraj prišla na policijo zagovarjat izprjjenega sina. Slaba vzgoja!

**Pisemski poštni promet ob nedeljah.** — V trgovinskem ministerstvu gre za to, da se bodo v bodoče oddajala pisma ob nedeljah ves dan istotako kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se prilepljale na pisma posebne „nedeljske znamke“, ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako znamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismo noše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že uvedeno.

**Krivicе našemu jeziku na železnicah.** — Žalostne izkušnje imamo že mi Slovenci v tem oziru. Po sredini slovenske zemlje teče južna železnica, ki je last mednarodnega velekapitala, ki oholo prezira naš jezik. Pred svetom je ta železnica in njeni uslužbenci mnogo lepih slovenskih imen grdo popačila tako, da tujec, ki se vozi po teh krajih, misli, da se vozi po nemški zemlji. Slovenščine ni tu najti nikjer, in če je že, je tako prezirana, da je tujec niti ne opazi. Tako na primer kličejo sprevodniki po Spodnjem Štajerskem do Kranjske meje, ki je vendar ravno tako slovenska kakor Kranjska, postaje samo v nemškem jeziku, od tam po Kranjskem do Sežane v nemškem in slovenskem jeziku, od Sežane do Nabrežine v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku in od tam do Trsta edino le v italijanskem in nemškem jeziku. Slovenščina je, to lahko vsakdo uvidi, grdo prikrajšana. Čeravno je zgoraj opisana zemlja, po kateri teče železnica, izključno slovenska, vendar imajo vsi drugi jeziki predpravico in se kličejo prej (pri nas nemški, v južnih delih italijanski), tako da dobi tujec utis, kakor da bi mejila nemška zemlja in italijanska. Isto je na državni železnici. Od Ljubljane do Trbiža je še nekoliko slovensščine, od Trbiža naprej po slovenskem Koroškem pa slovensčina popolnoma izgine. Iste krivice se gode slovenskemu jeziku na novi državni železnici. Na jugu je vse laško, potem dobi nekaj pravic slovenski jezik, da sprevodnik zakliče tudi postajo slovenski, in proti severu slovenskega ozemlja zopet izgine slovensčina popolnoma. Še slabše je na koroški železnici, tam je vse nemško. Železniški minister se izgovarja, da ni slovenskih sprevodnikov. To je pa neresnica! Koliko je slovenskih sprevodnikov na Dunaju in v drugih nemških mestih. Prestavljajo jih pa nalašč, da imajo dober izgovor. Opozarjamo torej danes naša občinska zastopstva, da so v prvi vrsti poklicana delovati na to, da zadobi slovenski jezik svojo pravico. V drugi vrsti pa je dolžan vsak Slovenec govoriti na železnici samo svoj materin jezik. S tem bomo priborili slovensščini na železnici njene pravice. Veliko, zelo veliko je zamujenega, zato bo treba hudih bojev, predno se bo vse to doseglo. Zato pa v boj za slovenske pravice vsak, kdor se prišteva k sincvom matere Slovenije!

**Nemci se utrjujejo ob Adriji.** — Neka nemška trvdka je kupila ob kanalu Valentinisovem pri Trziču zemljišče 40 njiv za 360 000 kron v industrijske svrhe. Tudi 10 drugih njiv zemljišča je bilo kupljenih v tak namen. — Nemci se utrjujejo ob Adriji!

**Ljubljanski župan g. Ivan Hribar** je dobil od njegovega Veličanstva Petra I., kralja srbskega križec sv. Save III. reda. G. Hribar pa je to veliko odlikovanje odklonil, kar je na srbsko javnost napravilo jako mučen vtis, posebno ker je župan odbil odlikovanje poprej, predno mu je bilo odlikovanje uradno javljeno. Nekateri pravijo, da je odklonil odlikovanje, ker je kot demokrat principijelen nasprotnik redom. Drugi pa zopet trde, da je to storil radi tega, ker sta bila njegova podložnika Govekar in Trstenjak poprej odlikovana z istim redom ko on sam, izčesar izvira demokratično nasprotstvo proti vsem redom.

**Odbor družbe sv. Mohorja** nazaranja, da je izmed razpisanih nagrad za dve povesti določil prvo nagrado v znesku 3000 kron povesti pod geslom „Življenje je boj“, spisal Engelbert Gangl, učitelj v Idriji, drugo nagrado v znesku 1500 kron povesti „Novo življenje“, spisal g. dr. Fr. Detela, ravnatelj v p. v Novem mestu.

**Družbi sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani v korist je založila modna trgovina Engelbert Skušek v Ljubljani lične oklepje za mali format družbinih vžigalic. Praktičnost teh oklepov bode vsakdo takoj uvidel, ako jih rabi! Žepi namreč se obvarujejo, da bi se umazali. Slovenci, sezajte po teh oklepkih ter si jih nabavite.

**„Ljudska knjižnica.“** — Prvi zvezek „Ljudske knjižnice“ bo razposlan še-le koncem novembra. Vsak, ki želi imeti prvi zvezek na ogled, naj to naznani „Katoliški tiskarni“ v Ljubljani saj do sredi novembra.

**Sneg v Ljubljani.** — V soboto so dobili v Ljubljani prvi sneg.

**Sneg je zapadel** v noči od petka na soboto na Nanosu in na Kovku.

**Čegava je deklica?** — Dne 24. t. m. zvečer je prišla iz Rateč na Gorenjskem v Osoje na Koroško neka deklica, ki pravi, da je rojena v Ratečah dne 15. oktobra l. 1893 ter se piše Marija Urbančič. Dekle ne zna nič nemško. Pripoveduje, da je sirota brez očeta in matere. Eno leto je služila pri kmetu Janezu Martinčiču v Ratečah. V šolo ni smela že eno leto. Sedaj jo je kmet zapodil proč rekoč: „Pojdj tako daleč, da te ne bo nihče več videl.“ Deklica je opravljena čedno, a preprosto; listin nima pri sebi nobenih. Iz usmiljenja je vzela revico k sebi ritmojster Rudolf Rudinar, kamor naj se jo pride iskat. Oblasti so obveščene. Kdo more biti tako trdosrčen, da vrže ubogo siroto na cesto sedaj na zimo! Dekle je videti marljivo in dobro vzgojeno.

**Nemška nasilnost.** — V petek je mariborski magistrat poslal Cirilovi tiskarni v Mariboru naročilo, da mora tekom 24 ur odstraniti slovenski nadpis na poslopu, sicer ga odstrani magistrat. Ker tega tiskarna ni storila, ga je vzela siloma — policija.

**Spoštujte svoj materin jezik!** — Belgija je ena najbolj naprednih dežel; a napredek je tam večinoma v rokah Francozov, nizozemski nemški narod pa je narod delavcev in malih obrtnikov. V sled tega se je v javnosti zatira in zaničuje nizozemski nemški jezik. Belgijski škofje so zdaj izdali naročilo, da naj cerkev in duhovščina to vprašanje uredi. To naročilo pravi: „Nekateri mislijo, da se v Belgiji sme flamski (nemški) jezik zanemarjati, mislijo, da sme olikan človek zaničevati narodnost, h kateri pripada polovica ljudstva. To je protikrščansko, protisocialno. Protikrščansko je: ali nismo vsi bratje v Jezusu Kristusu, ali naj nas ne nagiba bratska ljubezen, da želimo bližnjemu isto dobro, ki ga hočemo tudi zase imeti. In ni li jezik ljudstvu — za vero — najdragocenejši zaklad? Protisocialno je: ljudstvo, delavci, mali obrtniki nimajo časa, pričuti se francoskemu jeziku, ki ga govori gospoda. Zato so gospodje dolžni, učiti se ljudskega jezika, da se ljudstvu približajo. Kdor hoče otroka vzgojiti, mora k otroku pristopiti, da ga povzdigne. Le iz predsodkov prihaja zaničevanje flamskega jezika.“ — Recimo mesto „flamski“ „slovenski“ in povzemimo iz teh naroči nauk, da kdor zaničuje materni jezik deluje proti krščanstvu in proti narodnemu socialnemu blagostanju.

**Proti zanikarnemu občinskemu gospodarstvu** nameravajo sklicati prebivalci mesta Varaždina na Hrvaškem velik protestni shod. Kaj takega bi bilo vrlo zdravo tudi v Gorici.

**Moderni zakon.** — Ločitev zakona je dosegla svoj triumf v slededem slučaju, ki se je zgodil v Ameriki. Vzrok je seveda nestrpnost. Vpričo cele družbe poročnih prič in sorodnikov se je mlada dama pred gosposko poročila z nekimi uradnikom ter mu obljubila zvestobo in

pokorščino, vse kakor se dobri nevest spodobi. Ko je srečni, mladi zakonski par zapustil mestno hišo, je šla cela družba po starem običaju v gostilno slaviti slovesni dan. Napičnic ni manjkalo in vsi svatje so želeli iz celega srca mladima poročencem, da bi še dolgo let živela v srečnem zakonu. V sled veselja pa se je ženinu primerilo, da mu je rujno vince vedno bolj stopalo v glavo, dokler ni bil nekoliko vinjen, potem natrkan in v četr ure popolnoma pijan. Mlada žena se je vsled tega čina svojega moža neizmerno raztogotila, planila je po koncu, zapustila svatbo in hitela v mestno hišo zahtevati ločitev, kar je tudi dosegla. V eni uri je bilo vse gotovo, čakon sklenjen in zopet ločen.

**Kopniški „stotnik“** o katerem smo poročali, da je vodil za nos prusko vojaštvo in policijo ter jo s tem blamiral pred celim svetom, je storil sledeč čin: V uniformi stotnika je prišel pred prusko vojašnico v Borotinu in zahteval od vojakov, da morajo z njim. Pruski „pikel-havbarji“, navajeni slepe pokorščine so mu sledili v par ur od Berolina oddaljeno mesto Kupnik. Vedel jih je stotnik naravnost v mestno hišo, kjer je ukazal prijeti in zapreti župana, blagajnik pa mu je moral izročiti ves denar iz blagajne. Nihče se mu ni ustavljal, ne policija, ne župan, nihče ga ni prašal, kje ima kak pismen nalog, akoravno je imela njegova častniška kapa napačne kokarde. Ko je na ta način dobil lepe tisočake, je z vojniki pobegnil. Slepariji so prišli na sled šele čez več ur, ko so vojniki vsi utrujeni primarširali nazaj, seve brez „stotnika“. Sleparija se je zgodila več ko pred enim tednom, a šele v petek se je berolinški policiji posrečilo prijeti sleparja v osebi nekega 58-letnega črevljarja Vojtga. Ta mož je bil radi raznih tatvin in sleparij zaprt že 2 leti ter je prišel iz zaporov šele letos. Značilno za zmožnosti berolioske policije je to, da je bil pod policijskim nadzorstvom ob času, ko je izvršil opisano hudodelstvo.

**Truplo neznanega samorilca** so našli dne 16. t. m. ob cesti med Cerkevnicu in Grižarci na Hrvaškem. Samomorilec je imel okrog vratu vrv in bil privezan za neko drevo, v roki je držal samokres, levo sence pa prestreljeno. Poleg njega je ležala steklenica, v kateri je bil pred strap. Samomorilec katerega indentitea ni dognana, je okoli 60 let star, mestno oblečen in je imel pri sebi lepo črno suktnjo. Pri njem so dobili srebrno uro s kovinasto rumeno verižico, žepni nož, mal rumen svinčnik, krtačico za brke, denarnico z 78 vinarji in črn žepni robec. Kdor bi vedel o samomorilcu kaj povedati, naj se oglasi pri mestni policiji.

**Posvečenje upokojenega profesorja za duhovnika.** — V nedeljo dne 28. vinotoka je bil v Pragi v duhovnika posvečen vpokojeni profesor gosp. Jožef Sauer pl. iz Augenburka. Gosp. profesor ni bil oženjen; kakor „Čech“ o njem trdi, spada k najbolj idealnim in plemenitim možem naše dobe. Da je gosp. profesor v tako visoki starosti dovršil obširne bogoslovne študije, pričra o njegovem še svežem in krepkem duhu.

**Umrla je v Zagrebu** grofica Hermina Jelačić de Bužim, vdova po ml. Juriju grofu Jelačiću. Grofica Hermina je bila navdušena rodoljubka.

## Pijančljivost



se odpravi za vedno z uporabo praha „Coza“, kateri je bil že preskušeno v toliko slučajih z izvrstnim uspehom.

Ta prah mora se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih, ne da bi pivec to zapazil. — Prašek „Coza“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo ozdravljenje. Prašek „Coza“ je prinesel mir v tisočih družine, je rešil mnogo oseb in je napravil čiste, močne in vsakega dela zmožne ljudi. Ta prašek je že tudi marsikaterega mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam.

Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek pošlje vsem onim, ki zahtevajo, knjigo s 1500 zahvalami in en vzorec. Dopišuje se v nemškem jeziku. Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv.

Coza institut 62 Chancery Lane LONDON 257 (Anglija).

Na pisma je djeti znamko za 25, na dopisnice za 10 stotink.

**Loterijske številke.**

27. oktobra.

Trst . . . . . 61 77 14 19 18  
Linc . . . . . 4 23 2 75 78

**Tržne cene.**

(Zabilježene cene veljajo le za prodajo na debelo!)

Sladkor velike komade . . . K	70.50
„ male . . . . .	71.50
„ voglat . . . . .	72.50
Riž Rangon . . . . .	28.—32
„ Japonski . . . . .	40.—
„ Italjanski . . . . .	42.—44
Petrolej v sc d h kp. . . . .	40.50
„ zabojih . . . . .	14.—
Kava Santos . . . . .	196.—204
„ Domingo . . . . .	220.—
„ Java . . . . .	216.—
„ Portorico II. . . . .	240.—
„ I. . . . .	272.—
Amerikansko olje . . . . .	96.—100
Istrsko . . . . .	84.—
Moka št. 0 . . . . .	27.50
„ 1 . . . . .	26.50
„ 2 . . . . .	25.50
„ 3 . . . . .	24.—
„ 4 . . . . .	23.—
„ 5 . . . . .	22.—
Ječmen „ 10 (domać) . . . . .	22.—
„ 8 . . . . .	27.—

**Anton Kuštrin,**

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

prilporeča čistiti duhovščini in slav-  
nemu občinstvu v mestu in na deželi  
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.  
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-  
lon, Portorico itd. Olje: Lucca, St.  
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-  
sko, Petrolej v zabojih, Sladkor razne  
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več  
vrst riža. Mljivceve prve in druge  
vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega  
funta. Testenine iz tvornice Znidaršič  
& Valenčič. Žveplenke družbe sv.  
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-  
vega mлина iz Kranja in iz Joch-  
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago  
prve vrste.

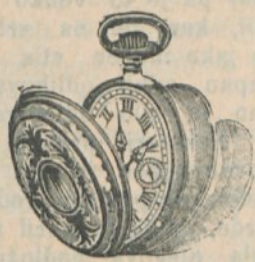
**Razpis službe.**

C. kr. okrajni šolski svet  
v Sežani razpisuje službo  
pisarja. Dnina znaša 2 K  
40 h.

Prošnje s prilogami naj  
se predložijo do 15. novem-  
bra t. l. podpisanemu uradu.

Predsednik:

Rebek I. r.



Najnovjša iznajdba  
novega stoletja.

Samo 2 gld. 55 kr. velja

ravnokar iznajdena nikel rem. žepna  
ura z znamko System-Roskopf Pat.,  
ki teče 36 ur, z minutnim kazalom,  
bliščeca, lepa in natančno idoča s 3-  
letno garancijo. (Eleg. urna verižica  
in 5 nakitov se zastonj pridene).

Ako ura ne ugaja, se denar vrne in  
je vsak rizik izključen. Pošilja se le  
proti povzetju, ali naprej poslanemu  
denarju:

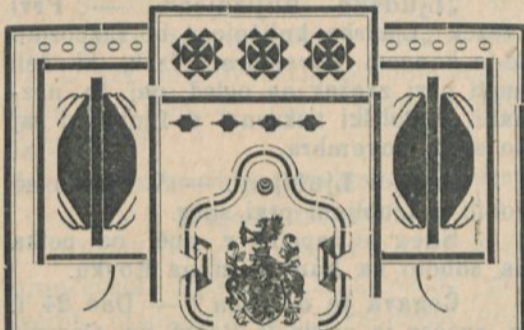
**M. J. Holzer's Wwe**  
Marie Holzer

Uhren und Goldwaren-Fabriks-Niederlage  
en gross, Krakau Oest. Dietslg. 73, St.  
Sebastiangasse 26.

Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov.  
Ilustrovani cenik ur in zlatinice gratis.  
Zastopniki se iščejo.  
Služne anoceno so ponarejene.

Pri naročitvi 10 žepnih ur se pošlje 1 gratis.

Pri naročitvi 10 žepnih ur se pošlje 1 gratis.



**„NARODNA TISKARNA“**

::: v Gorici, ulica Vetturini št. 9 :::

je preskrbljena z povsem novimi  
črkami, okraski in finim papirjem,  
ter more prevzeti vsa v ti-  
skarsko stroko spa-  
dajoča dela

**TISKA:**

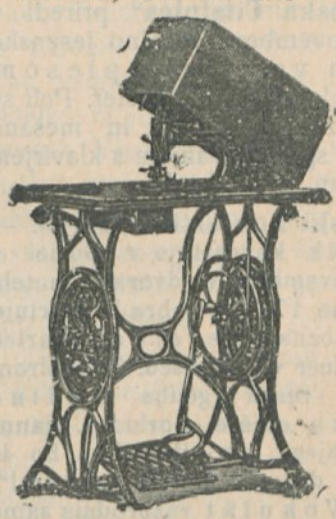
„Gorico“ oo	oo „Pr. list“
* Vabila oooo	oooo Cenike
* Brošure ooo	ooo Račune
* Diplome oo	oo Vizitnice
* Pobotnice o	o Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate ooo	ooo Etikete
* itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvr-  
šitve v moderni in okusni obliki od na-  
vadnega enobarvnega do finega večbarvnega  
tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji  
nikake konkurence

**Rojaki!**  
kupujte narodni kolek  
„Šolskega Doma“.

**Ivan Bednařik**  
priporoča svojo  
**knjigoveznicu**  
v Gorici  
ulica Vetturini št. 3.

**Fani Drašček,**  
zaloga šivalnih strojev  
Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.



Prodajai  
stroje tud-  
na teden  
ske ali  
i esečne  
oboroke.  
Stroji so  
iz prvih  
tovarn ter  
najboljše  
kakovosti.  
Priporoča  
se slav.  
občinstvu.

Prosiva zahtevati listke!

**Največja trgovina z železjem**

**KONJEDIC & ZAJEC**

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze),  
cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne  
okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano  
medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene  
in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter  
vsakovrstna orodja.

**Cene nizke, solidna postrežba!**

**Eno krono nagrade** izplačava vsakemu, kdor dokaže  
s potrdili najine nove ameriksanske blagajne, da je kupil pri naju za  
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

**Centralna posojilnica**

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905  
**na mesečna odplačila v petih letih**  
in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih  
100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905  
**na menice po 5 1/2%, na vknjižbo po 5%**  
z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera  
za hranilne vloge je nespremenjena.

**„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“**

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

**Vsprejema:**

1. Zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. Zavarovanja zvonov proti vsakoršni poškodbi in
3. Zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in za nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

*Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.*

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti provziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

**Svoji k svojim!**

Glavno zastopstvo za Trst, Goriško in Istro pri g. Dragotinu STAREC, Trst, Via Valdirivo 16.

**Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!**